HOSPODÁŘSKÉ NOVINY

Hospodářské noviny, 7. 12. 2016

Seznamte se s budoucností medicíny

Moderní technologie a nové přístupy zavádí i pracoviště v Česku. Šetrnější operace, úspěšnější asistovaná reprodukce, novinky v estetické medicíně nebo robotická chirurgie jsou dostupné pro české pacienty. Zdokonalují se také operační výměny kloubů.

Jen málokdo se vyvíjí tak rychle jako právě medicína. Stále přicházejí nové technologie a přístupy, zatímco ty stávající se vylepšují. To znamená, že se pacientům dostává lepší péče, ve zdravotnických zařízeních mohou strávit méně času a rychlejší je i případná rekonvalescence. Nemluvě o tom, že moderní zákroky jsou méně invazivní než v minulosti. Například operace, které by ještě před dvaceti lety znamenala nezbytnou hospitalizaci a dlouhou pracovní neschopnost, může dnes proběhnout v rámci jednoho dne. Lékařům při dalších operacích pomáhají velmi sofistikovaní roboti a z kdysi velmi obávané výměny kyčelního kloubu se stal výkon, s nímž mají zdravotníci dostatek zkušeností. Stejně tak se výrazně proměnila i oblast asistované reprodukce, kdy se vytouženého dítěte může dočkat více párů než v minulosti. Fascinující technologie moderní medicíny se tak stávají dostupné i pro české pacienty.

Informace jsou součástí kvalitní léčby

Ochota poskytovat informace a komunikovat s pacienty, včetně těch budoucích, je jednou z vlastností dobrého zdravotnického zařízení. Otevřenost, vstřícnost, ale také trpělivost při odpovídání na otázky, to vše jsou signály, že jste v dobrých rukou. Kvalitní pracoviště si zakládají na své dobré pověsti a je v jejich zájmu, abyste právě u nich byli spokojení a neváhali jejich péči doporučit svým přátelům.

Přesnější zákrok za pomoci robota

Šetrněji lze operovat díky pomoci speciálního robota, kterého řídí operatér. Není to tedy tak, že by robot operoval „sám", ale díky jeho použití je možné dosáhnout výrazně kratší rekonvalescence, a tak se pacient vrací zpět ke svému běžnému životu ještě dříve než při klasické břišní operaci nebo laparoskopii. K evropským centrům, kde se robotické chirurgii úspěšně věnují už řadu let, patří Centrum robotické chirurgie Vysočina, které je součástí Nemocnice sv. Zdislavy v Mostištích. Zde pracují s přístrojem nové generace, s unikátním robotickým systémem da Vinci. Ten umožňuje vysokou přesnost, lepší manipulaci operačních ramen a naprosto bezpečný operační provoz.

„Nový systém přináší maximální přesnost operačního výkonu při značně větší možnosti pohybu a manipulaci operačních ramen při probíhajícím zákroku. Nový systém da Vinci je menší než předchozí typ, má technicky dokonalejší operační přístroje a přenos obrazu operačního pole nabízí v rozlišení Super HD. Tím přináší větší komfort jak pro lékaře-operatéra, tak pro samotného pacienta," říká Jaroslav Tvarůžek, primář chirurgického oddělení Nemocnice sv. Zdislavy v Mostištích, kterou provozuje společnost VAMED *Mediterra*.

Operace za pomoci robota da Vinci zde provádí z několika důvodů. Díky této technologii je možné dosáhnout šetrnějšího přístupu ke tkáním, které jsou operovány, a tak se i lépe a přesněji dostat do operačního pole. „V situacích, které dosud vyžadovaly velkou operační ránu a související bolestivost v pooperačním období, dosahujeme bolestivosti minimální. Je-li operace po celou dobu výkonu šetrná a přehledná, sníží se možnost nežádoucího poškození okolních struktur," popisuje chirurg, který je mimo jiné členem americké asociace chirurgů Da Vinci Surgery a pomáhal zavést robotické operace v Česku.

Po operaci brzy domů

Konkrétní pozitivní změnou, kterou můžete pocítit, je také proměna operačního režimu. Trávit ve zdravotnickém zařízení co nejméně času, a jakmile je to možné, odejít domů je bezpochyby jedním z výrazných trendů moderní medicíny. Pokud to zdravotní stav pacienta umožňuje a čeká ho zákrok, který lze provést v režimu jednodenní chirurgie, stráví ve zdravotnickém zařízení pouze 24 hodin. „Jedná se o postup, při kterém pacient přichází do nemocnice k plánované operaci až v den výkonu a odchází nejpozději do 24 hodin po zákroku. Primárně jednodenní chirurgie vznikla na postupech, které řadíme mezi miniinvazivní, tedy laparoskopické operace žlučníku, všechny operace kýl a plánované operace slepého střeva, pokud mluvíme o klasické chirurgii," vysvětluje Jiří Fendl, vedoucí lékař Centra jednodenní chirurgie Polikliniky Vysočany MEDICON. Výsledky takové péče jsou přitom zcela srovnatelné, jako když pacient pobývá standardní dobu v nemocnici.

Vyhne se přitom stresu spojenému s hospitalizací, což samo o sobě je pro pacienty velkou výhodou, a současně o něj bude postaráno na pracovišti, kde se prakticky nevyskytují nozokomiální neboli nemocniční nákazy. „Obecně platí, že aktivní lidé nechtějí v nemocnici trávit dlouhou dobu, a tak vyloženě vyhledávají tento způsob provedení výkonů, který i umožní rychlejší návrat do práce. Právě pro ně je jednodenní chirurgie určená. Pokud mají možnost srovnání s běžnou hospitalizací, říkají, že už by neměnili," dodává chirurg.

Trendy v estetické medicíně

Obrovským skokem prošla také estetická medicína, ať už v tom, že nabízí dokonalejší a přirozenější výsledky, nebo rozšiřuje své možnosti pro více klientů. Z původně ojedinělých zákroků se tak stává rutina, což znamená, že lékaři mají více zkušenosti a jsou schopni nabídnout klientovi péči doslova na míru jeho situaci. Častějšími návštěvníky jsou tak i muži, kteří se dříve ostýchali své potíže řešit. Zvládnout jde třeba i tak intimní problém, jako je chrápání. To mnoha lidem narušuje spokojený spánek i partnerské soužití. Přitom je možné se jej zbavit.

„V Asklepionu provádíme laserem asistovanou uvulopalatoplastiku, která zlepšuje stav u tzv. prostého chrápání. Cílem této ambulantní operace vedené v lokální anestezii je redukce vibrující tkáně. Následně dojde ke zlepšení či úplnému odstranění chrápání. *Míra* úspěšnosti je dána spokojeností pacienta. Ta se pohybuje kolem 90 %," popisuje ortolaryngolog Tomáš Moravec, který sám laserovou operaci úspěšně absolvoval.

Právě na tomto pracovišti byl vůbec první, kdo začal odstraňovat chrápání pomocí laserové operace. Jako první v Česku začali také s ošetřením MiraDry, díky němuž je možné vyřešit nadměrné pocení už po jedné návštěvě. Tato metoda k nám přišla z USA, kde se těší velké oblibě. Mimo jiné i díky tomu, že je při ní trvale odstraněna většina potních žláz, efekt tedy přetrvává a na rozdíl od aplikace botulotoxinu není pouze dočasný.

Věk nemusí být překážkou

Moderní medicína je také o posouvání věkových hranic, kdy lze určité zákroky či ošetření provést. Rozhodující je tak spíše zdravotní stav člověka než číslo v jeho občanském průkazu. Týká se to i tak citlivé problematiky, jako je lidská reprodukce. Dlouhodobě přibývají páry, které se pro dítě rozhodují ve vyšším věku, což klade nemalé nároky na centra asistované reprodukce. Vzhledem k faktu, že ženská plodnost s věkem klesá a zhoršuje se i kvalita vajíček, bylo nutné najít jiné řešení. Tím může být použití darovaných vajíček. Je jen na rozhodnutí neplodného páru, zda zvolí tento druh léčby, který je mimochodem velmi úspěšný. Například na klinice GEST se úspěšnost léčby pohybuje dlouhodobě nad hranicí 90 % na jeden cyklus (pokus). Tato klinika má v této oblasti dlouholeté a bohaté zkušenosti a byla jednou z prvních, která začala léčit pacientky pomocí darovaných vajíček. Léčbu lze naplánovat do dvou měsíců a časově již tato léčba není tak náročná jako jiné typy léčení neplodnosti.

S věkem souvisí i zcela odlišná oblast medicíny, a to sice možnost výměny kloubů. Zatímco v minulosti se tato operace neprováděla ani zdaleka tak často jako dnes, v současnosti se jedná o bezpečné řešení vážných kloubních postižení. Endoprotézy jsou voperovávány i mladším pacientům, a to z toho důvodu, aby bylo možné jim zlepšit život a umožnit jim celou řadu aktivit bez bolesti. „Pro mnoho lidí, kterým každý pohyb způsobuje nepředstavitelné bolesti, znamená možnost náhrady kloubu často jediný způsob návratu zpět do života bez bolestí a bez významného pohybového omezení," popisuje Vladislav Hospodář, primář oddělení Ortopedie a jednotky totálních endoprotéz Rehabilitační kliniky Malvazinky, kterou provozuje společnost VAMED *Mediterra*. Voperování endoprotézy se stalo běžným lékařským postupem, který je prověřen léty praxe a zkušeností.

Máte na výběr, a proto se ptejte

Zásadní proměnou prošla pozice pacienta. Zatímco dříve neměl příliš na výběr a léčil se jednoduše tam, kde to měl nejblíže, bez ohledu na kvalitu péče či zkušenosti zdravotníků právě s jeho problémy, dnes je to zcela jinak. Každý pacient si může svobodně vybrat zdravotnické zařízení, kterému se svěří do péče. Neplatí to pouze v případech, kdy dojde k vážnému zranění či jinému život ohrožujícímu stavu, pak je pacient transportován do nejbližšího zdravotnického zařízení, aby případným zpožděním nedošlo k ohrožení jeho zdravotního stavu. Bydliště pacienta či vzdálenost kliniky či nemocnice od něj ale ve chvílích, kdy je dost času na výběr, nehrají roli. Klidně tak může absolvovat zákrok či ošetření na druhém konci republiky.